

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Екатерина Димитрова Иванова – Керемидарска,
хоноруван доцент при катедра „География, регионално развитие и туризъм“,
ФПН на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, с шифър

3.1. Социология, антропология и науки за културата

за конкурс - заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование

3. Социални, стопански и правни науки,

Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата

(Етнография – Българска етнология), обявен от Шуменски университет „Епископ

Константин Преславски“ в ДВ. бр. 37 от 17.05.2022 г.

Единствен кандидат в конкурса е гл.ас.д-р Ивелина Аврамова Ефтимова, катедра „История и археология“, ФХН при Шуменски университет „Еп. К. Преславски“.

Със заповед на Ректора на ШУ “Еп. К. Преславски“ № РД-16-133/15.07.2022 г. е определен състав на научно жури.

Представената научна продукция на гл. ас. д-р Ивелина Аврамова Ефтимова съответства на минималните национални изисквания по чл.2б, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ.

Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата за изисканата длъжност

Ивелина Аврамова Ефтимова завършва специалност история в ШУ „Еп. К. Преславски“ в катедра „История“ през 2001 г. Защитава докторска дисертация на тема „Gender позиции в българското традиционно общество“ през 2006 г.

През 2009 – 2011 е асистент в катедрата, а от 2011 до 2022 г е главен асистент. Основната ѝ дейност през този период е подготовка, организация и ръководство на учебния процес.

- курсов ръководител в ОКС бакалавър на специалност „История и география“ (2009-2016), от 2017-2021 курсов ръководител на специалност “История и география“ и курсов ръководител на специалност „Педагогика на обучението по английски език и история“ през 2016 г.- 1 курс.
- Организира и провежда теренни етнографски изследвания
- Взема активно участие в университетски, национални и международни форуми в областта на научните ѝ интереси в :етнология, етническа идентичност, етнология на остаряването и антропология на околната среда.
- Участва активно в научни проекти: Университетски проекти през годините -2013, 2014, 2016 –до 2022 г. включително; национални научни проекти – 2013 и 2014 г.; международен научно-изследователски проект – 2020 – 2023 г.

- Отговорник по качеството на обучението на академичния състав към катедра „История и археология“ – 2012 – 2014 г.
- Член на комисията по трансфер на кредити – 2014 – 2016 г.
- Участва като редактор и съставител на изданието „Историки“ том 8 – 2015 г. и том 9 – 2016 г.

*Оценка на научните приноси и резултати от научната дейност на гл.ас.д-р
Ивелина Аврамова Ефтимова*

- Монографичен труд „Етноложки аспекти на старостта и остаряването в българското общество (от традиция към модерност), Шумен, Университетско издателство, 2022
- Учебник (електранен модул) Род и семейство. Джендър роли.
<http://edo.shu.bg/course/view.php?id=333>

Гл. ас. д-р Ефтимова е автор на голям брой статии, но в конкурса участва с 23 броя. Посочила е 12 цитирания в българския и международния печат.

Основните приноси и цялата ѝ научна продукция е прилагането на етноложки подход и новаторско изследване на старостта и остаряването в българското общество на фона на прехода от традиция към модерност през периода преди и след 1989 година.

За база на изследването е използвала пенсионерските клубове, създадени на мястото на предишните ОФ организации.

Със самостоятелните си теренни проучвания и личен контакт с възрастните хора, д-р Ивелина Ефтимова прави историко-етнографско изследване на пенсионерските клубове и техните дейности в периода преди и след 1989 г.

Чрез нейните наблюдения и изследвания, се определя значението на пенсионерските клубове като жизнеспособни форми на гражданско сдружение, които са механизми за контрол на индивидите в обществото, които с течение на времето придобиват свой собствен облик и се еманципират успешно. Материалната и финансова подкрепа на държавните и общинските институции макар и в ограничен размер, подпомага пенсионерските клубове, тъй като ниските доходи на пенсионерите не позволяват да се реализират много дейности на практика.

Изследванията на д-р Ефтимова за пенсионерските клубове показват тяхната важност за обществото и устойчивостта им като общност с осъзнати общи проблеми и виждания, които могат да се реализират чрез организираната форма на пенсионерския клуб, а не индивидуално.

С богата си културна дейност, пенсионерските клубове осъществяват живата връзка с традиционната народна култура, която се предава от поколение на поколение и съдейства за запазване на календарните празници и обичаи, които са непрекъсващата връзка с корените на всеки народ, защото народ без корени е като дървото – изсъхва и умира.

Монографията на д-р Ивелина Ефтимова „Етнологички аспекти на старостта и остаряването в българското общество /от традиция към модерност/“ е труда , с който тя участва в конкурса за „доцент“. Монографията съдържа 112 страници и представя идеалната старост или идеала за успешно остаряване в прехода от традиционно към модерно общество. възплащава уважение, почит , приемане и зачитане авторитета на възрастните хора. В голяма степен този идеал е запазен в разбиранията на пенсионерите, родени през 40-50 те години на ХХ век. Предложеният текст е насочен към тези пенсионери, които имат ясна представа как би следвало да изглежда старостта им и не са пасивни наблюдатели, а активно отстояват правото си на уважавана, вписана в обществото старост, близка до традиционния идеал.

Поставената цел е реализирана чрез основни задачи, които са разгледани в 4 основни глави. Първата глава представя социалният подход, микро-мезо-макро и модела на изследвания на етнологията на старостта като научно направление с подходящи теоретични подходи за изследване, като: теорията за жизнения цикъл, био-психо-социалният подход, така наречената модернизационна теория, както и широко използваните в етнологичките и социологически изследвания – ролева теория и биографичен подход. Във втората глава е направен опит да се покаже как, защо и в каква посока се променя традиционното отношение към старостта и възрастните хора под влияние на модернизацията и индустриализацията. В традиционната култура с възрастта при жените и при мъжете статуса се повишава. Трета глава е концентрирана върху създаването и дейностите на пенсионерските клубове, във времето преди и след 1989 г., период през който се открояват някои характерни особености, на които е отделено специално внимание. Четвъртата глава разглежда културната дейност на пенсионерските клубове.

Изворовата база на изследването включва архивни източници, публикувани статистически данни, информация от вестници, летописни книги на пенсионерски клубове и най-вече събрани на терен етнографска информация.

Монографията представлява значителен научен принос в полето на етнологията антропологията, социологията и други науки, които изследват тези проблеми.

Предоставените от д-р Ефтимова документация и научна продукция в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България.

Предвид гореизложеното убедително давам своята положителна оценка и предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да подкрепят избора на д-р Ивелина Ефтимова за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата.

13.09.2022 г.

доц. д-р Екатерина Керемидарска

